

Vec C-677/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

11. september 2019

Vnútroštátny súd:

Tribunalul Vâlcea

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

25. apríl 2019

Žalobkyňa:

S.C. Valoris S.R.L.

Žalovaní:

Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Craiova –
Administrația Județeană a Finanțelor Publice Vâlcea

Administrația Fondului pentru Mediu

[omissis]

TRIBUNALUL VÂLCEA - SECȚIA A II-A CIVILĂ (Vyšší súd Vâlcea – druhý občianskoprávny senát, Rumunsko)

UZNESENIE

Verejné pojednávanie z 25. apríla 2019

[omissis]

Na vnútroštátnom súde prebieha konanie týkajúce sa správneho a daňového sporu medzi žalobkyňou, spoločnosťou S.C. Valoris S.R.L., a žalovaným, ktorým je Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Craiova - Administrația Județeană a Finanțelor Publice Vâlcea (Regionálne generálne riaditeľstvo verejných financií Craiova – Župná správa verejných financií Vâlcea, Rumunsko), a tiež žalovanou vystupujúcou v konaní ako ručiteľ prípadných záväzkov vyplývajúcich z rozsudku, ktorou je Administrația Fondului pentru Mediu (Správa fondu životného prostredia), týkajúce sa vrátenia environmentálnej dane z motorových vozidiel.

[omissis]

TRIBUNALE

Konštatuje vo veci návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor Európskej únie nasledujúce skutočnosti:

I. Predmet sporu. Skutkový stav

1. Žalobkyňa S.C. Valoris S.R.L., spoločnosť so sídlom v Râmnicu Vâlcea, [omissis] podala 30. januára 2019 na Tribunalul Vâlcea (Vyšší súd Vâlcea) žalobu, prostredníctvom ktorej navrhla, aby súd uložil žalovaným, ktorými sú Regionálne generálne riaditeľstvo verejných financií Craiova – Župná správa verejných financií Vâlcea a Správa fondu životného prostredia, povinnosť vrátiť sumu vo výške 2 451 rumunských lei (RON), ktorú žalobkyňa zaplatila ako environmentálnu daň z motorových vozidiel, zvýšenú o daňový úrok vypočítaný odo dňa zaplatenia dane do dňa jej vrátenia, vrátane trov konania.

2. Žalobkyňa zaplatila sumu 2 451 RON 25. augusta 2014 na účely prihlásenia motorového vozidla [omissis] do evidencie v Rumunsku, pričom predmetné vozidlo žalobkyňa nadobudla v Holandsku, kde bolo prvýkrát prihlásené do evidencie 12. januára 2007.

3. Povinnosť zaplatiť environmentálnu daň vyplývala, pokiaľ ide o deň prihlásenia do evidencie, z ustanovení článku 4 písm. a) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule (mimoriadne nariadenie vlády č. 9/2013 o environmentálnej dani z motorových vozidiel) (ďalej len „OUG č. 9/2013“).

4. Dňa 7. augusta 2017 nadobudlo účinnosť Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017 privind restituirea sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule (mimoriadne nariadenie vlády č. 52/2017 o vrátení súm predstavujúcich osobitnú daň z osobných automobilov a motorových vozidiel, daň za znečistenie životného prostredia z motorových vozidiel a environmentálnu daň z motorových vozidiel) (ďalej len „OUG č. 52/2017“), upravujúce právo daňovníkov, ktorí zaplatili dane rovnakej povahy, aké sa uvádzajú v názve predmetného predpisu (vrátane environmentálnej dane), podať na príslušný daňový orgán žiadosť o vrátenie dane, vrátane úrokov za obdobie medzi dňom výberu dane a dňom jej vrátenia.

5. Podľa článku 1 ods. 2 OUG č. 52/2017 sa uvedené žiadosti mali podávať v prekluzívnej lehote, ktorá plynula do 31. augusta 2018.

6. Žalobkyňa túto lehotu nedodrжала, keďže žiadosť o vrátenie sumy 2 451 RON podala na Župnú právu verejných financií Vâlcea až 6. decembra 2018.

7. Žalovaný daňový orgán listom zo 7. januára 2019 žalobkyni oznámil, že jej žiadosti o vrátenie dane nevyhovie z dôvodu zmeškania lehoty na podanie žiadosti.

II. Vnútroštátne predpisy príslušné v prejednávanej veci

8. Hmotné právo vzťahujúce sa na prejednávanú vec predstavujú tieto ustanovenia:

Článok 4 OUG č. 9/2013 (platný do 31. januára 2017):

„Jednorazová povinnosť zaplatiť environmentálnu daň vzniká: a) pri zápise do evidencie vedenej príslušnými orgánmi podľa zákona, pri nadobudnutí vlastníckeho práva k motorovému vozidlu prvým vlastníkom v Rumunsku a pri udelení osvedčenia o prihlásení do evidencie a evidenčného čísla; ...“.

Článok 1 OUG č. 52/2017:

„(1) Daňovníci, ktorí zaplatili osobitnú daň z osobných automobilov a motorových vozidiel podľa článkov 214a až 214c Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (zákon č. 571/2003 o daňovom zákonníku) v znení neskorších

predpisov, daň za znečistenie motorovými vozidlami podľa Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule (mimoriadne nariadenie vlády č. 50/2008, ktorým sa zavádza daň za znečistenie životného prostredia z motorových vozidiel), schváleného zákonom č. 140/2011, daň za znečisťujúce emisie z motorových vozidiel podľa Legea nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule (zákon č. 9/2012 o dani za znečisťujúce emisie z motorových vozidiel) v znení neskorších predpisov, ako aj environmentálnu daň z motorových vozidiel stanovenú v OUG č. 9/2013, schválenom, v upravenom znení, zákonom č. 37/2014 v znení neskorších predpisov, a ktorým sa do nadobudnutia účinnosti tohto mimoriadneho nariadenia vlády daň nevrátila, môžu požiadať o vrátenie dane, vrátane úrokov za obdobie medzi dňom výberu dane a dňom jej vrátenia, a to prostredníctvom žiadosti predloženej príslušnému ústrednému daňovému orgánu. Na tieto účely sa uplatňuje úroková sadzba stanovená v článku 174 ods. 5 Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (zákon č. 207/2015 o daňovom poriadku) v znení neskorších predpisov.

(2) Právo daňovníkov požiadať o vrátenie dane podľa odseku 1 vzniká ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto mimoriadneho nariadenia vlády, a to bez ohľadu na dátum výberu dane, pričom žiadosť o vrátenie je, odchylné od ustanovenia článku 219 zákona č. 207/2015 v znení neskorších predpisov, potrebné podať v prekluzívnej lehote, ktorá uplynie 31. augusta 2018“.

Článok 168 Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (zákon č. 207/2015 o daňovom poriadku):

„(1) Na žiadosť daňovníka/platiteľa sa vracia akákoľvek neoprávnene vyplatená alebo prijatá suma“.

Článok 219 zákona č. 207/2015:

„Právo daňovníka/platiteľa požiadať o vrátenie daňovej pohľadávky sa premlčuje v lehote 5 rokov od 1. januára roku nasledujúceho po roku, v ktorom nárok na vrátenie dane vznikol“.

III. Ustanovenia práva Únie príslušné v prejednávanej veci

9. Podľa názoru vnútroštátneho súdu je v prejednávanej veci relevantný článok 110 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, podľa ktorého:

„Žiaden členský štát nezdaní výrobky z iných členských štátov nijakou priamou alebo nepriamou vnútroštátnou daňou prevyšujúcou dane ukladané priamo či nepriamo na podobné domáce výrobky“.

10. Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vyplýva celý rad zásad a vyhlásení, ktoré môžu byť z hľadiska prejednávanej veci významné:

Pokiaľ ide o zásadu lojálnej spolupráce podľa článku 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii, Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že „členský štát nemôže prijať ustanovenia, podľa ktorých vrátenie dane, ktorú Súdny dvor rozsudkom vyhlásil za v rozpore s právom Únie alebo ktorej nezlučiteľnosť s týmto právom vyplýva z takého rozsudku, podlieha podmienkam týkajúcim sa osobitne tejto dane, pričom tieto podmienky sú nevýhodnejšie v porovnaní s tými, ktoré by boli uplatniteľné na predmetné vrátenie, keby tieto ustanovenia neboli prijaté“ (rozsudok z 10. septembra 2002, Prisco a CASER, C-216/99 a C-222/99; rozsudok z 2. októbra 2003, Weber's Wine World a i., C-147/01; rozsudok z 30. júna 2016, Ciup, C-288/14).

Z judikatúry Súdneho dvora ďalej vyplýva, že „dodržiavanie zásady ekvivalencie vyžaduje, aby členské štáty nestanovili menej priaznivé procesné podmienky pri žalobe založenej na porušení práva Únie, ako sú podmienky uplatniteľné na podobné žaloby, pokiaľ ide o ich predmet, dôvody a podstatné náležitosti, založené na porušení vnútroštátneho práva“ (rozsudok z 19. júla 2012, Littlewoods Retail a i., C-591/10; rozsudok z 30. júna 2016, Ciup, C-288/14).

Súdny dvor tiež konštatoval, že žaloba, ktorú možno podať na základe vnútroštátneho práva na účely vymáhania niektorých daní vybraných v rozpore s právom Únie, musí byť v súlade so zásadou efektivity, čo znamená, že „nemôže podliehať procesným pravidlám vedúcim k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady“ (rozsudok z 10. júla 1997, Palmisani, C-261/95; rozsudok z 12. decembra 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation, C-446/04).

IV Dôvody, ktoré viedli vnútroštátny súd k podaniu návrhu na začatie vnútroštátneho konania

11. V rozsudku z 9. júna 2016 vyhláseným vo veci Budişan (C-586/14) Súdny dvor konštatoval, že hoci článok 110 ZFEÚ nebráni tomu, aby členský štát zaviedol daň z motorových vozidiel, ktorá zat'azuje dovezené ojazdené vozidlá pri ich prvom zápise do evidencie v tomto členskom štáte a vozidlá už prihlásené v uvedenom členskom štáte pri prvom prepise vlastníckeho práva k posledným uvedeným vozidlám v tomto istom štáte, bráni naopak tomu, aby tento členský štát od tejto dane oslobodil už prihlásené vozidlá, za ktoré bola zaplatená a nevrátená skôr platná daň, ktorá bola vyhlásená za nezlučiteľnú s právom Únie.

12. Súdny dvor Európskej únie vyhlásil uvedený rozsudok v nadväznosti na iné rozsudky vyhlásené vo veci rozporu daní za znečistenie motorovými vozidlami, ktoré rumunské právne predpisy stanovovali predtým, s právom Únie, keďže svojim charakterom boli podobné ako environmentálna daň (rozsudok zo 7. apríla 2011, Tatu, C-402/09; rozsudok zo 7. júla 2011, Nisipeanu, C-263/10; uznesenie z 3. februára 2014, Câmpean a Ciocoiu, C-97/13 a C-214/13; rozsudok zo 14. apríla 2015, Manea, C-76/14).

13. Z týchto dôvodov rumunská vláda prijala OUG č. 52/2017, ktorým upravila úplné vrátenie všetkých daní, ktoré majú charakter vyššie uvedených daní, a to v plnom rozsahu, vrátane úrokov.

14. Ako sa však uviedlo, v článku 1 ods. 2 OUG č. 52/2017 sa stanovila prekluzívna lehota, t. j. do 31. augusta 2018, v ktorej boli daňovníci povinní zaregistrovať na príslušných daňových orgánoch žiadosti o vrátenie. Osoby, ktoré predmetné dane zaplatili, mali preto približne rok na uplatnenie svojho práva na vrátenie (od 7. augusta 2017, dňa nadobudnutia účinnosti OUG č. 52/2017, do 31. augusta 2018).

15. Žalobou podanou na vnútroštátny súd žalobkyňa, ktorá uvedenú prekluzívnu lehotu zmeškala, poukazuje na skutočnosť, že takáto lehota je v rozpore s právom Únie, pretože obmedzuje právo daňovníkov na vrátenie nezákonne vybraných daní vo všeobecnej premlčacej lehote stanovenej v článku 219 daňového poriadku. Okrem toho žalobkyňa uvádza, že podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sa na uplatnenie nároku na vrátenie predmetných súm považovali za primerané lehoty trvajúce od 3 do 5 rokov.

16. Vnútroštátny súd považuje za vhodné a potrebné oboznámiť sa s výkladom Súdneho dvora, pokiaľ ide o mieru súladu či nesúladu stanovenia prekluzívnej lehoty na uplatnenie nároku na vrátenie dane vybranej v rozpore s právom Únie, akou je lehota vyplývajúca z článku 1 ods. 2 OUG č. 52/2017, so zásadami lojálnej spolupráce, ekvivalencie a efektivity, ktoré vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora.

17. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že prekluzívna lehota stanovená v článku 1 ods. 2 OUG č. 52/2017 je osobitnou lehotou, ktorá sa stanovuje ad hoc vo vzťahu ku žiadostiam o vrátenie dane za znečistenie, a to vzhľadom na to, že neexistujú obdobné lehoty vzťahujúce sa na žiadosti o vrátenie iných súm zaplatených do štátneho rozpočtu v rozpore s vnútroštátnym právom.

18. Pokiaľ ide o dane alebo iné fiškálne poplatky potvrdené rozhodnutiami vnútroštátnych súdov, ktoré sa stanovili a vybrali v rozpore s ustanoveniami vnútroštátneho práva, nárok na ich vrátenie môžu daňovníci uplatniť v premlčacej lehote podľa článku 219 zákona č. 207/2015 o daňovom poriadku, t. j. do 5 rokov od 1. januára roka nasledujúceho po roku, v ktorom vznikol nárok na vrátenie.

19. Z tohto dôvodu vyvstáva otázka týkajúca sa súladu so zásadami lojálnej spolupráce a ekvivalencie, keďže rumunský zákonodarca zaviedol prekluzívnu lehotu, ktorá sa vzťahuje iba na oblasť vrátenia daní za znečistenie, kým v súvislosti s vrátením súm vybraných v rozpore s vnútroštátnym právom sa prekluzívne lehoty nestanovujú, pričom premlčacia lehota na uplatnenie nároku na ich vrátenie je podstatne dlhšia (5 rokov).

20. Okrem toho v predchádzajúcej judikatúre Súdneho dvora sa konštatovalo, že právo Únie umožňuje, aby sa na účely zabezpečenia právnej istoty stanovili primerané prekluzívne lehoty na podanie žaloby o vydanie plnenia poskytnutého

bez právneho dôvodu, pričom takéto lehoty poskytujú ochranu jednak daňovníkovi, jednak príslušnému orgánu verejnej moci (rozsudok zo 16. decembra 1976, Rewe-Zentralfmanz a Rewe-Zentral, C-33/76; rozsudok zo 17. júla 1997, Haahr Petroleum, C-90/94; rozsudok zo 17. novembra 1998, Aprile, C-228/96). Takéto primerané lehoty nemožno považovať za odporujúce zásade efektivity, aj keď uplynutie týchto lehôt vedie z povahy veci k odmietnutiu podanej žaloby (rozsudok z 28. novembra 2000, Roquette Frères, C-88/99). Týmto spôsobom sa uznala za primeranú aj vnútroštátna prekluzívna lehota v trvaní troch rokov (rozsudok z 15. septembra 1998, Edis, C-231/96).

21. Vzhľadom na to, že prekluzívna lehota v trvaní približne jedného roka, stanovená v článku 1 ods. 2 OUG č. 52/2017, je kratšia než iné lehoty, ktoré vnútroštátny súd identifikoval v judikatúre Súdneho dvora ako lehoty považované za zlučiteľné so zásadou efektivity, dospel Tribunalul Vâlcea (Vyšší súd Vâlcea) k záveru, že na účely vydania rozhodnutia vo veci samej je nevyhnutné získať odpoveď Súdneho dvora vo veci výkladu dotknutých zásad.

Z TÝCHTO DÔVODOV,

V MENE ZÁKONA

ROZHODOL:

Položiť Súdnemu dvoru Európskej únie v súlade s článkom 267 ZFEÚ túto prejudiciálnu otázku:

Majú sa zásady lojálnej spolupráce, ekvivalencie a efektivity vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, akou je ustanovenie článku 1 ods. 2 Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017 (mimoriadne nariadenie vlády č. 52/2017), ktorá stanovila prekluzívnu lehotu na podávanie žiadostí o vrátenie niektorých daní vybraných v rozpore s právom Únie v trvaní približne jedného roka, a to v prípade, že vnútroštátne právne predpisy nestanovujú obdobnú lehotu, pokiaľ ide o uplatnenie práva na vrátenie súm vybraných v rozpore s vnútroštátnym právom?

[omissis][procesné pokyny a podpisy]